

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

28 iunie 2023

mun. Chișinău

Colegiul Penal în următoarea componență:
președinte
judecători

Ion GUZUN
Boris TALPĂ
Anatolie ȚURCAN

a examinat admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de avocatul Coptu Sergiu în comun cu inculpatul, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 13 decembrie 2022, în cauza penală privind-l pe

VULPE Ion XXXXX, născut la XXXXX,
originar din XXXXX, domiciliat în XXXXX.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 06.05.2022 – 27.06.2022;

Instanța de apel: 19.07.2022 – 13.12.2022;

Instanța de recurs: 15.05.2023 – 28.06.2023.

c o n s t a ț ă:

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, din 27 iunie 2022, *cauza fiind examinată conform prevederilor art. 364^l Cod de procedură penală*, Vulpe Ion a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (1) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsă sub formă de închisoare pe termen de 1 an și 8 luni, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

În conformitate cu art. 90 Cod penal, executarea pedepsei stabilite a fost suspendată condiționat pentru o perioadă de probațiune de 2 ani.

S-a aplicat în privința lui Vulpe Ion până la intrarea în vigoare a sentinței, măsura preventivă – obligarea de a nu părăsi țara.

S-a admis acțiunea civilă înaintată de parte civilă Compania Națională de Asigurări în Medicină și s-a dispus încasarea din contul inculpatului suma de 10.091,77 lei în contul Companiei Naționale de Asigurări în Medicină, cu titlu de prejudiciu cauzat pentru oferirea serviciilor de asistență medicală prespitalicești acordată lui XXXXX.

S-a admis parțial acțiunea civilă înaintată de partea civilă XXXXX, reprezentant legal al părții vătămate minore XXXXX, cu privire la repararea prejudiciului material, moral și biologic, după cum urmează:

- s-a încasat de la Vulpe Ion în beneficul părții civile XXXXX suma de 75.000 lei cu titlu de prejudiciu moral;

- s-a încasat de la Vulpe Ion în beneficul părții civile XXXXX suma de 50.000 lei cu titlu de prejudiciu biologic.

- s-a încasat de la Vulpe Ion în beneficul părții civile XXXXX suma de 910,41 lei cu titlu de prejudiciu material.

S-a încasat de la Vulpe Ion u în beneficiul statului suma cheltuielilor de judecată în mărime de 320 lei, suportate la efectuarea expertizei medico-legală nr. 202202D0382 din 24.03.2022.

A fost soluționată chestiunea privitor la corpurile delictive.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță, în fapt, a constatat că, la 04.03.2022, aproximativ la ora 14:00, Vulpe Ion, conducând automobilul de model „Mercedes” cu XXXXX, posedând permis de conducere valabil pentru categoria mijlocului de transport pe care-l ghida, se deplasa pe XXXXX.

Totodată, în timpul deplasării, conducătorul auto Vulpe Ion, ajungând la trecerea pentru pietoni, nu a ținut permanent seama de împrejurări, nu a apreciat corect situația reală pe drum, în care se află autoturismul în momentul respectiv, nu a ținut cont de totalitatea factorilor ce caracterizează condițiile rutiere, precum și existența obstacolelor pe acel sector de drum, încălcând prevederile art. 45 a Regulamentului Circulației Rutiere, care prevede că „1) conducătorul trebuie să conducă vehiculul în conformitate cu limita de viteză stabilită, ținând permanent seama de următorii factori: a) starea psihofiziologică ce influențează atenția și reacția; b) dexteritatea în conducere care i-ar permite să prevadă situațiile periculoase; d) situația rutieră, în cazul în care în limita vizibilității apar obstacole care pot fi observate de conducător, el trebuie să reducă viteza sau chiar să oprească pentru a nu pune în pericol siguranța traficului; 2) În cazul în care în limita vizibilității apar obstacole care pot fi observate de conducător, el trebuie să reducă viteza sau chiar să oprească pentru a nu pune în pericol siguranța traficului”, ignorând prevederile pct. 11, lit. f) a RCR care prevede că „conducătorul de vehicul, este obligat la trecerile pentru pietoni cu circulație neregulată, să cedeze trecerea pietonilor care se află la marginea carosabilului și intenționează să se angajeze în traversare, precum și celor care traversează drumul pe partea carosabilului în direcția de mers a vehiculului”, fără a respecta prevederile pct. 46 lit. a) din Regulamentul Circulației Rutiere, care prevede că „conducătorul de vehicul trebuie să manifeste prudență sporită și, în caz de necesitate, să reducă viteza până la limita care i-ar garanta siguranța traficului sau chiar să oprească, în cazurile în care se deplasează pe lângă copii” nu a ținut cont de dexteritatea în conducere care i-ar permite să prevadă situațiile periculoase, nu a luat în considerație situația rutieră, nu a manifestat prudență sporită, și ca urmare a acestor acțiuni neglijente, a tamponat minora XXXXX, care traversa carosabilul pe trecerea pentru pietoni de la dreapta la stânga relativ deplasării automobilului condus de către Vulpe Ion.

Conform concluziilor raportului de expertiză medico-legală nr. 202202D0382 din 24.03.2022, la XXXXX s-a constatat: fractura recenta falangei distale degetului 1 cu

deplasare, plagă prin contuzie ruptă și strivire a plantei pe dreapta, ce a condiționat dereglarea sănătății de lungă durată și în baza acestui criteriu, s-a calificat ca vătămare medie.

Astfel, prin acțiunile sale Vulpe Ion a săvârșit infracțiunea prevăzută de art. 264 alin. (1) Cod penal, adică încălcarea regulilor de securitate a circulației de către persoana care conduce mijlocul de transport, încălcare ce a cauzat din imprudență vătămare medie a integrității corporale sau a sănătății.

3. Legalitatea și temeinicia sentinței de condamnare, a fost atacată cu apeluri de către procuror și avocatul Sergiu Coptu în numele inculpatului, prin care au solicitat casarea sentinței Judecătorei Chișinău.

3.1 *Procurorul în apel* a solicitat casarea parțială a sentinței din motivul blândeții pedepsei, pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care Vulpe Ion să fie recunoscut culpabil în baza prevederilor art. 264 alin.(1) Cod penal și prin aplicarea prevederilor art. 364¹ Cod de procedură penală, a-i stabili pedeapsa sub formă de 1 an și 8 luni închisoare cu executare în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 2 ani. Prin aplicarea prevederilor art. 90 alin. (1) Cod penal, executarea pedepsei sub formă de închisoare stabilită inculpatului urmând a fi suspendată condiționat pe termen de 3 ani.

În argumentarea apelului declarat procurorul a menționat că, aplicarea unei pedepse cu suspendarea condiționată a executării pedepsei cu închisoarea, pedeapsă aplicată inculpatului fără aplicarea pedepsei complementare sub formă de privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport, este o pedeapsă prea blândă.

Acuzarea considera că, la stabilirea pedepsei inculpatului instanța de fond nu a ținut cont de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat și de circumstanțele cauzei care agravează răspunderea penală și anume de faptul că acesta a comis accidentul rutier în circumstanțele în care inculpatul ca conducător auto cu o experiență vastă în domeniu, deținând permis de conducere la toate categoriile, fiind angajat oficial în calitate de șofer de curse internaționale la „PBDRIVE” S.R.L., a tamponat minora XXXXX care traversa carosabilul pe trecerea pentru pieton chiar în adiacența instituției de învățământ. Apelantul menționa că, locul tamponării minorei XXXXX este precedat de semnul circulației rutiere care anunță conducătorii auto despre prezența instituției de învățământ, fapt care impunea față de conducătorii auto să acorde o atenție maximă în timpul deplasării în acest perimetru. Însă, de fapt, este situația în care inculpatul, ignorând prevederile pct. 11, lit. f) a Regulamentului Circulației Rutiere, care prevede că „conducătorul de vehicul, era obligat la trecerile pentru pietoni cu circulație nedirijată, să cedeze trecerea pietonilor care se aflau la marginea carosabilului și intenționau să se angajeze în traversare, precum și celor care traversau drumul pe partea carosabilului în direcția de mers a vehiculului”, fără a respecta prevederile pct. 46 lit. a) din Regulamentului Circulației Rutiere, care prevede că „conducătorul de vehicul trebuie să manifeste prudență sporită și, în caz de necesitate, să reducă viteza până la limita care i-ar garanta siguranța

traficului sau chiar să oprească, în cazurile în care se deplasează pe lângă copii. În astfel de circumstanțe, instanța eronat a considerat că reeducarea și corectarea inculpatului Vulpe Ion este posibilă fără aplicarea pedepsei complementare sub formă de privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport, deși sancțiunea normei incriminate nu prevede pedeapsa complementară obligatorie, în speța dată acuzarea considera că anume prin aplicarea pedepsei complementare își va atinge scopul pedeapsa aplicată față de inculpat. Drept circumstanțe care motivează acest fapt s-au invocat urmările care au survenit după comiterea infracțiunii de către Vulpe Ion, care nemijlocit țin de starea morală și psihică a părții vătămate, suferințele fizice și prejudiciul adus sănătății.

Existența suferințelor psihice, frustrările și starea de anxietate predomină și în prezent la partea vătămată minoră, or, în ședința de judecată a fost evidentă această stare a minorei care a manifestat o sensibilitate și emotivitate deosebită, fiind necesară chiar întreruperea ședinței de judecată pentru a asigura confortul emoțional al minorei, fiind vizibil că acesteia i-a fost cauzat un prejudiciu moral în urma săvârșirii infracțiunii.

Respectiv, ținând cont de faptul că minora este elevă la liceul cu profil sportiv și traumele căpătate, care sunt practic incompatibile cu continuarea studiilor la această instituție de învățământ de către partea vătămată or, conform concluziei raportului de expertiză medico-legală nr. 202202D0382 din 24.03.2022, la XXXXX s-a constatat fractura falangii distale degetului 1 cu deplasare, plagă prin contuzie ruptă și strivire a plantei pe dreapta, în situația în care minora practica genul de sport - lupte libere.

Astfel, acuzarea considera neîntemeiată concluzia primei instanței, precum că corijarea inculpatului ar fi posibilă fără privarea în cazul dat a acestuia de dreptul special de a conduce mijloace de transport or, aceasta în viziunea instanței „*nu va constitui un remediu necesar și eficient în vederea atingerii scopului pedepsei penale, ba dimpotrivă ar putea deveni o piedică serioasă la întreținerea acestuia, cât și la repararea prejudiciului cauzat prin infracțiune părții vătămate*”.

Potrivit prevederilor prevăzute de art. 7, 61, 75-78 Cod penal, pedeapsa penală este o măsură de constrângere statală și un mijloc de corectare și reeducare a condamnatului. Pedeapsa are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni, atât din partea condamnaților, cât și a altor persoane.

Prin urmare, pedeapsa aplicată urmează să contribuie la formarea unei atitudini de respect față de legea penală, precum și de valorile sociale și interesele protejate de acestea, din partea condamnatului Vulpe Ion, persoana să fie silită să înceteze activitatea criminală și să-și modifice comportamentul în conformitate cu prevederile legii.

Acuzarea remarca că, pedeapsa este echitabilă când ea impune infractorului lipsuri și restricții ale drepturilor lui, proporționale cu gravitatea infracțiunii săvârșite și este suficientă pentru restabilirea echității sociale, adică a drepturilor și intereselor părții vătămate, statului și întregii societăți, perturbate prin infracțiune. Astfel, circumstanțele menționate indică la faptul că inculpatul urmează, în vederea corectării

și reeducării, precum și ca măsură de pedeapsă, a-i fi aplicată și pedeapsa complementară sub formă de privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport.

Subsidiar la cele ce preced, acuzarea considera că instanța de fond greșit și-a motivat soluția de individualizare a executării pedepsei în privința inculpatului și nu a pătruns în esența problemei de fapt și de drept, pripit ajungând la concluzia că scopul pedepsei penale poate fi atins prin aplicarea față de inculpat doar a dispoziției art. 90 Cod penal, fără aplicarea prevederilor art. 65¹ Cod penal.

3.2 Avocatului Sergiu Coptu în comun cu inculpatul în cererea de apel au solicitat casarea parțială a sentinței și potrivit modului stabilit pentru prima instanță să fie emisă o hotărâre prin care Vulpe Ion în temeiul art. 264 alin. (1) Cod Penal să-i fie aplicată o pedeapsă penală sub formă de amendă ce urmează a fi aplicată conform prevederilor art. 364¹ Cod de procedură penală fără a aplica în privința sa a pedepsei complementare obligatorii - privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport, a respinge acțiunea civilă depusă de partea civilă Compania Națională de Asigurări în Medicină către Vulpe Ion cu privire la încasarea prejudiciului material cauzat prin oferirea serviciilor de asistență medicală prespitalicești acordată lui XXXXX, ca fiind neîntemeiată; acțiunea civilă înaintată de partea civilă XXXXX, reprezentantul legal al părții vătămate minore cu privire la repararea prejudiciului material, moral și biologic, a admite parțial cu dispunerea încasării de la Vulpe Ion în beneficiul părții civile XXXXX suma de 910,41 lei cu titlu de prejudiciu material, 5000 lei cu titlu de prejudiciu moral și a respinge ca fiind neîntemeiată cerința cu privire la încasarea pretinsului prejudiciu biologic; precum și a dispune respingerea cerinței acuzatorului de stat cu privire la încasarea cheltuielilor de judecată în mărime de 320 lei, suportate la efectuarea expertizei medico-legală nr. 202202D0382 din 24 martie 2022.

În susținerea cererii sale a invocat că, consideră ilegală sentința instanței de fond în partea stabilirii pedepsei, acțiunii civile și încasarea cheltuielilor de judecată.

Indica că, instanța de fond a conchis că infracțiunea comisă de Vulpe Ion este prevăzută de art. 264 alin.(1) Cod penal conform art. 16 Cod penal, se atribuie la categoria infracțiunii ușoare sau medii pentru care legea penală prevede aplicarea unei pedepse sub formă de închisoare pe un termen de până la 2 ani cu sau fără aplicarea pedepsei penale de privare a dreptului de a conduce mijloace de transport.

Deși instanța de fond a conchis că în privința sa nu au fost constatate careva circumstanțe atenuante, nu este de acord cu opinia instanței de fond și consideră că în privința lui au fost constatate circumstanțe atenuante- recunoașterea vinei, căința sinceră în comiterea faptei, contribuirea la descoperirea infracțiunii.

Instanța de judecată urma să constate cu referire la personalitatea inculpatului că se caracterizează pozitiv atât la locul de muncă cât și la locul de trai, a recunoscut integral vinovăția, antecedentul penal este stins și la evidența medicului narcolog și psihiatru nu se află.

Prin urmare, instanța de judecată urma să-i aplice o pedeapsa penală sub formă de amendă, ori acesta a comis o infracțiune ușoară, ținând cont de comportamentul său în ședința de judecată, că a recunoscut integral vina.

Releva apelantul că pedeapsa aplicată lui sub formă de închisoare cu suspendarea condiționată a executării pedepsei penale conform art. 90 Cod penal este corespunzătoare faptelor inculpatului și această categorie de pedeapsă nu își va atinge scopul de corectare prevăzut la art. 61 Cod penal, iar faptul că în ședința de judecată cât și la etapa urmăririi penale a menționat de nenumărate ori că este gata să achite părții vătămate nu numai suma de 5000 lei, dar până la suma de 10.000 lei, iar în declarațiile sale în calitate de inculpat în instanța de fond a spus că sumele înaintate în acțiunile civile depuse de părțile civile sunt prea mari, nu înseamnă că nu va putea achita pedeapsa penală sub formă de amendă, pe care o consideră ca pedeapsă penală corespunzătoare.

Sușinea că este neîntemeiată concluzia instanței de fond cu privire la aceia că inculpatul are tendința de a executa cu ușurință o pedeapsă sub formă de amendă, însă în același timp nu manifestă disponibilitatea de a recupera prejudiciul cauzat prin infracțiune în mărimea solicitată de către părțile civile.

Avocatul a menționat că, solicitând aplicarea pedepsei penale sub formă de amendă ce urmează a fi aplicată conform art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală și cu beneficierea de dreptul de a achita amenda în proporție de 50% dacă achită suma amenzii în termen de 72 ore de la intrarea în vigoare a sentinței sau hotărârii judecătorești prin care se aplică amenda, și consideră inadmisibil că solicitând aplicarea pedepsei penale sub formă de amendă dânsul ca inculpat ar avea o tendință de a executa cu ușurință pedeapsa penală sub formă de amendă, deoarece în viziunea sa nici o pedeapsă penală indiferent de faptul care ar fi ea, nu poate fi executată cu ușurință, precum și prin faptul că acesta nu a manifestat disponibilitate de a recupera prejudiciul material și moral solicitat a fi încasat de la dânsul de către părțile civile.

La acest capitol se menționa faptul că a manifestat disponibilitate de a achita prejudiciul cauzat prin fapta comisă, numai că nu a fost de acord cu mărimea prejudiciului solicitat de către reprezentantul legal a părții vătămate minore, iar cât privește solicitarea CNAM o consideră neîntemeiată.

Astfel, considera că scopul educativ al pedepsei poate fi atins și prin aplicarea unei amenzii minime conform prevederilor art. 364¹ Cod de procedură penală.

Cât privește aplicarea față de inculpat a prevederilor art. 65¹ Cod penal, opinează că instanța de fond în mod corect a stabilit că sancțiunea normei incriminate nu prevede pedeapsa complementară obligatorie, fiind lăsată aplicarea acesteia la discreția instanței. Astfel, ținând cont de caracterul infracțiunii, de forma vinovăției și gradul prejudicial al faptei, totodată având în vedere obținerea de către inculpat a surselor de venit la o întreprindere în calitate de șofer, activitate legată nemijlocit de conducerea mijloacelor de transport, fapt confirmat prin caracteristica inculpatului anexat la materialele cauzei (f.d. 73), privarea în cazul dat a acestuia de dreptul special de a conduce mijloace de transport nu va constitui un remediu necesar și eficient în vederea atingerii scopului pedepsei penale, ba dimpotrivă ar putea deveni o piedică serioasă la întreținerea acestuia, cât și la repararea prejudiciului cauzat prin infracțiune părții vătămate. Prin urmare, consider că instanța de fond în mod corect și întemeiat a

concluzionat că permisul de conducere și necesitatea de a conduce autovehicule în speța dată este o necesitate, și nu un lux sau un capriciu, iar instanța de judecată a concluzionat în mod absolut întemeiat faptul că consideră echitabil ca inculpatului să i se acorde posibilitatea să muncească, să se poată asigura material atât pe sine cât și să aibă posibilitate să restituie părții vătămate prejudiciul material, moral și biologic cauzat în rezultatul acțiunilor sale prejudiciabile.

Din aceste considerente instanța de fond în mod corect a concluzionat că nu este întemeiată solicitarea acuzatorului de stat de privare inculpatului de dreptul special de conducere a mijloacelor de transport în calitate de pedeapsă complementară.

Apărătorul contestă decizia cu privire la încasarea din contul inculpatului în contul CNAM, a sumei de 10.091,77 lei cu titlu de prejudiciu cauzat pentru oferirea serviciilor de asistență medicală prespitalicești acordată lui XXXXX.

Consideră că toate circumstanțele de fapt invocate drept temei a pretențiilor sale înaintate ce CNAM către Vulpe Ion nu sunt confirmate cu careva înscrisuri probatorii, prin care s-ar confirma faptul cheltuielilor concrete pentru tratamentul părții vătămate minore suportate conform prevederilor art. 118 Cod de procedură civilă care se aplică în mod corespunzător și în cazul examinării acțiunii civile în procesul penal.

Menționează faptul că, CNAM a prezentat instanței de judecată numai cererea de chemare în judecată cu un anumit înscris anexă privind calculul efectuat al serviciilor medicale prestate de instituția medicală, și altceva nimic nici un înscris documentar prin ce s-ar fi confirmat suportarea acestei sume cu titlu de cheltuială pentru tratamentul medical al părții vătămate și reprezentantului ei. Însăși faptul achitării de către CNAM a cheltuielilor instituției medicale pentru tratamentul ambelor părți vătămate nu înseamnă că acesta potrivit prevederilor legale este obligat să restituie în ordine de regres aceste sume cu titlu de cheltuieli CNAM. De asemenea, considera că cerința CNAM este neîntemeiată și din punct de vedere temei juridic și nu poate fi supusă încasarea de la inculpat a cheltuielilor spitalicești privind tratamentul medical a părții vătămate minore.

Relevă că, partea vătămată fiind reprezentată de reprezentantul legal XXXXX prin intermediul avocatului Pavlov Victor, în ședința de judecată a înaintat acțiune civilă față de inculpat prin care a solicitat încasarea de la ultimul a sumei de 889,83 lei cu titlu de prejudiciu material, suma de 100.000 lei cu titlu de prejudiciu biologic și suma de 100.000 lei cu titlu de prejudiciu moral.

În susținerea acțiunii civile reprezentantul legal XXXXX în interesele fiicei sale minore, parte vătămată în cauza penală a invocat anumite motive de fapt și de drept.

Instanța de judecată de fond făcând trimitere la prevederile unor norme de drept material ale Codului Civil red. an. 2002 de până la modernizare, a conchis în viziunea sa absolut neîntemeiată că cerința părții civile XXXXX privind încasarea prejudiciului moral este întemeiată, or prin acțiunile culpabile ale inculpatului, părții vătămate i-a fost cauzată o anumită stare de stres, dureri și suferințe fizice. Existența daunei morale pricinuite lui XXXXX prin infracțiunea săvârșită de Vulpe Ion este dovedită de existența prejudiciului adus sănătății. Or, durerea și suferința fizică a celui pățimit sunt

elementele nemijlocite care atestă existența unui prejudiciu moral. Durerea suportată de XXXXX în urma accidentului rutier comis de către Vulpe Ion, perioada de tratament în cursul căreia cel pățimit este limitat în posibilitățile de care dispune o persoană sănătoasă, sunt apreciate ca daune morale a căror compensare se pune în sarcina celui vinovat.

Din aceste considerente, instanța de judecată a dispus a admite parțial solicitarea reclamantului și a dispus încasarea din contul inculpatului suma de 75.000 lei cu titlu de prejudiciu moral în beneficiul părții civile XXXXX.

Consideră că concluziile instanței de fond prin care s-a dispus a încasa de la Vulpe Ion cu titlu de prejudiciu moral suma de 75.000 lei sunt neîntemeiate, suma prejudiciului fiind prea mare, relevând că suma de până la 5000-10.000 lei corespunde suferințelor psihice suportate în urma accidentului.

În aceste condiții atrage atenția că nu a tamponat victima, dar doar a călcat-o cu roata peste picior, cu roata de înaintea a automobilului peste un picior al ei și atât, fiindcă dacă o tampona, așa cum se indică de către procuror și partea vătămată și civilă, atunci consecințele și traumele puteau fi altele cu mult mai grave pentru ea.

Totodată consideră întemeiat încasarea cu titlu de prejudiciu material suma de 910,41 lei, în această parte suma nefiind contestată.

Cu privire la încasarea despăgubirii cu titlu de prejudiciu biologic, argumentele reținute de instanță nu sunt susținute de probe în aceste sens, nu există nici un înscris probatoriu care ar confirma aceste circumstanțe. Consideră că în prezenta speță nu este aplicabil norma de drept material prevăzută de art. 2033 Cod civil. Astfel, consideră că urmează a fi respinsă acțiunea civilă în partea încasării prejudiciului biologic.

Subsidiar, cu referire la încasarea cheltuielilor de judecată în mărime de 320 lei, suportate la efectuarea expertizei medico-legală nr. 202202D0382 din 24.03.2022, relevă că acestea sunt achitate din sumele alocate de stat dacă legea nu prevede altă modalitate.

4. Prin decizia Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 13 decembrie 2022, apelul avocatului în numele inculpatului a fost respins ca nefondat. Apelul procurorului a fost admis, cu casarea parțială a sentinței doar în partea stabilirii pedepsei și s-a pronunțat o nouă hotărâre potrivit ordinii stabilite pentru prima instanță, prin care lui Vulpe Ion i s-a aplicat pedeapsa de 1 an și 8 luni închisoare cu executarea în penitenciar de tip deschis, și în conformitate cu art. 90 alin. (1) Cod penal s-a suspendat condiționat executarea pedepsei cu închisoare pe termen de probațiune de 2 ani și a fost privat de dreptul de a conduce mijloace de transport pe termen de 1 an.

S-au menținut celelalte dispoziții ale sentinței.

5. În partea descriptivă a deciziei, instanța de apel a menționat că, prima instanță a fost judecată pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, conform prevederilor art. 364¹ Cod procedură penală, în baza cererii scrise personal de inculpat (f.d.116), acceptată prin încheierea protocolară a instanței de judecată din 06.09.2021 (f.d.119).

Astfel, s-a constatat că instanța de fond a respectat normele procesuale, a verificat complet, sub toate aspectele și în mod obiectiv circumstanțele cauzei și a dat probelor administrate în faza de urmărire penală, acceptate de inculpat, o apreciere legală din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, iar toate în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor, corect ajungând la concluzia privind vinovăția lui Vulpe Ion în baza art. 264 alin. (1) Cod penal.

Referitor la stabilirea pedepsei penale inculpatului, instanța de apel a reținut că, la numirea pedepsei în privința lui Vulpe Ion s-a ținut cont de caracterul și gradul de pericol social al infracțiunii, că infracțiunea a fost săvârșită din imprudență la trecerea de pietoni și conform prevederilor art. 16 Cod penal se referă la infracțiuni mai puțin grave, de personalitatea infractorului care se caracterizează pozitiv la locul de muncă (f.d.72), nu se află la evidență psihiatrică (f.d.72) și narcologică (f.d.70), antecedente penale sunt stinse (f.d.64), de faptul că după săvârșirea accidentului nu a oprit imediat automobilul pe care-l conducea, semnalizându-l în modul corespunzător, dar s-a deplasat mai departe, schimbând poziția vehiculului de pe carosabil, fapt inadmisibil fără a marca urmele accidentului rutier, mai mult, inculpatul nu a încercat să acorde primul ajutor părții vătămate sau să cheme ambulanța, deși aceste obligații conform pct. 12 din Regulamentul Circulației Rutiere sunt puse în seama conducătorului de vehicul implicat în accident rutier.

Astfel, raportând prevederile art. 264 alin. (1) Cod penal la prevederile art. 364¹ alin. (8) Cod procedură penală, obținem noile limite ale sancțiunii penale, după cum urmează amendă în mărime de 500 u.c. (art. 64 Cod penal), muncă neremunerată în folosul comunității de la 120 la 180 ore sau cu închisoare de la 3 luni (art. 70 Cod penal) până la 2 ani.

Din aceste considerente, instanța de apel a considerat că inculpatul trebuie să poarte răspundere penală pentru faptele săvârșite în condițiile sus-indicate și considera că îndreptarea și reeducarea lui este posibilă, cu aplicarea unei pedepse sub formă de închisoare pe termen de 1 an și 8 luni, cu executare în penitenciar de tip deschis. Suplimentar, instanța de apel a considerat că scopul educativ al pedepsei poate fi atins și fără privarea reală de libertate a inculpatului, acordându-i o șansă acestuia de a se reabilita în fața societății, pentru care a fost suspendată condiționat executarea acestei pedepse pe termen de probațiune de 2 ani.

Cât privește solicitarea inculpatului privind aplicarea unei pedepse sub formă de amendă, instanța de apel a considerat că aceasta nu este corespunzătoare gravității infracțiunii comise, totodată, fiind solidară concluziei instanței de fond privind faptul că, că inculpatul are tendința de a executa cu ușurință o pedeapsă sub formă de amendă, însă în același timp nu manifesta disponibilitatea de a recupera prejudiciul cauzat prin infracțiune în mărimea solicitată de către părțile civile.

Cu referire la pedeapsa complementară instanța de apel a reținut că, art. 264 alin. (1) Cod penal prevede aplicarea pedepsei principale *cu sau fără* aplicarea pedepsei complementare - *privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de până la 2 ani.*

Astfel, accidentul rutier a avut loc la trecerea pentru pietoni, în preajma unei instituții de învățământ, din aceste motive, aplicarea unei pedepse penale fără anularea dreptului de a conduce mijloace de transport, ar fi inechitabilă, inadecvată și disproporțională în raport cu gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, cu persoana inculpatului, cât și cu scopului pedepsei penale sub aspectul restabilirii echității sociale, corectării ultimului, prevenirii săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea lui, cât și a altor persoane.

Cu referire la acțiunea civilă înaintată de către CNAM, ultimul a depus o cerere de intentare a acțiunii civile în cadrul cauzei penale către Vulpe Ion, indicând că costul tratamentului părții vătămate achitat de către CNAM constituie $1,3227 \times 6575 = 8696,75$ lei. Totodată, comunica că XXXXX a beneficiat la data de 04.03.2022 și de asistență medicală urgentă prespitalicească, fiind preluată de Centrul Național de Asistență Medicală Urgentă Prespitalicească (CNAMUP) și transportat la IMSP „Institutul de Medicină Urgentă”.

Drept urmare, costul solicitării CNAMUP pentru asistență medicală urgentă prespitalicească acordată lui XXXXX constituia suma de 1395,02 lei, care a fost achitată din fondurile asigurării obligatorii de asistență medicală, gestionate de CNAM.

În rezultatul acțiunilor ilegale săvârșite de Vulpe Ion în adresa lui XXXXX, CNAM a achitat costul asistenței medicale acordate persoanelor prenotate în sumă totală de 10.091,77 lei, (compuse din sumele 1395,02 lei (CNAMUP) + 8696,75 lei (IMSP „Spitalul Clinic Municipal de Copii „V. Ignatenco”)).

Astfel, instanța de apel a atestat că instanța de fond întemeiat a concluzionat că, prin acțiunile lui Vulpe Ion i s-a cauzat un prejudiciu material, astfel partea civilă nominalizată era în drept să înainteze acțiunea civilă dată pentru recuperarea prejudiciului material.

În acest sens, având în vedere faptul că partea civilă CNAM a înaintat o acțiune civilă motivată ce demonstrează mărimea prejudiciului material, instanța de judecată a avut posibilitatea să o aprecieze.

Prin urmare, ținând cont de prevederile art. 397 pct. 1) Cod de procedură penală, instanța de apel este solidară concluziei instanței de fond prin care a admis acțiunea civilă înaintată de parte civilă CNAM și a dispus încasarea din contul inculpatului a sumei totale de 10.091,77 lei în contul CNAM, prejudiciul cauzat pentru oferirea serviciilor de asistență medicală prespitalicești acordată lui XXXXX.

Cu referire la acțiunea civilă înaintată de către partea vătămată, parte apărării a invocat că este de acord cu mărimea prejudiciului material constat de instanță și anume suma de 910,41 lei, contestând însă quantumul prejudiciului moral, relevând că suma de până la 5000-10.000 lei corespunde suferințelor psihice suportate în urma accidentului și considera că urmează a fi respinsă acțiunea civilă în partea încasării prejudiciului biologic.

S-a reținut că, partea vătămată, fiind reprezentată de reprezentantul legal XXXXX, prin intermediul avocatului Pavlov Victor, în ședința de judecată a instanței de fond a înaintat acțiune civilă față de inculpat, prin care a solicitat încasarea de la

ultimul a sumei de 889,83 lei cu titlu de prejudiciu material, suma de 100.000 lei cu titlu de prejudiciu biologic și suma de 100.000 lei cu titlu de prejudiciu moral.

S-a accentuat faptul că în urma accidentului partea vătămată a fost nevoită să viziteze medicul în centrul raional peste o zi pentru tratamente, astfel suportând cheltuieli de transport, deseori solicitând servicii de taxi.

La fel, nu toate preparatele prescrise de medic erau compensate prin sistemul de asigurare în medicină, astfel suportând cheltuieli suplimentare pentru tratament.

Ca urmare a celor expuse reclamantul solicita instanței dispunerea încasării de la pârât a sumei de 889,83 lei, cu titlu de prejudiciu material.

S-a remarcat că în rezultatul accidentului rutier, inclusiv în urma acțiunilor pârâtului, XXXXX a suportat un stres continuu, care la rândul său a generat diverse dificultăți legate de sănătate. La fel s-a reținut faptul că XXXXX își făcea studiile la liceul sportiv și practica sportul judo, iar trauma dată putea influența considerabil viitorul ei sportiv, precum și performanțele ce le putea obține. Ori minora și la momentul de față urma un tratament de recuperare și necesita încă multe investigații pe viitor care acum nu puteau fi estimate pecuniar.

Reclamantul estima paguba morală la suma de 100.000 lei, care era o valoare bănească rezonabilă, în raport cu suferințele psihice și fizice survenite în perioada de după săvârșirea infracțiunii, ori în urma infracțiunii a fost afectată viața întregii familii.

Conform prevederile art. 2036 alin. (1), (2), 2037 Cod civil, instanța de apel a conchis că cerința părții civile XXXXX privind încasarea prejudiciului moral a fost întemeiată, or prin acțiunile culpabile ale inculpatului, părții vătămate i-a fost cauzată o anumită stare de stres, dureri și suferințe fizice. Existența daunei morale pricinuite lui XXXXX prin infracțiunea săvârșită de Vulpe Ion a fost dovedită de existența prejudiciului adus sănătății. Or, durerea și suferința fizică a celui pătimit sunt elementele nemijlocite care atestau existența unui prejudiciu moral. Durerea suportată de XXXXX în urma accidentului rutier comis de către Vulpe Ion, perioada de tratament în cursul căreia pătimita a fost limitată în posibilitățile de care dispune o persoană sănătoasă, au fost apreciate ca daune morale a căror compensare se pune în sarcina celui vinovat.

Mai mult ca atât, la aprecierea cuantumului prejudiciului moral dispus spre încasare, s-a ținut cont de caracterul și gravitatea prejudiciului moral cauzat persoanei vătămate, de gradul de vinovăție a autorului prejudiciului, dacă vinovăția este o condiție a răspunderii, și de măsura în care această despăgubire poate aduce satisfacție echitabilă persoanei vătămate.

Astfel, instanța de apel a fost de acord cu concluziile instanței de fond prin care a apreciat că, existența suferințelor psihice, frustrările și starea de anxietate predomină și în prezent la partea vătămată minoră, or, în ședința de judecată a fost evidentă această stare a minorei care a manifestat o sensibilitate și emotivitate deosebită, fiind necesară chiar întreruperea ședinței de judecată pentru a asigura confortul emoțional al minorei, fiind vizibil că acesteia i-a fost cauzat un prejudiciu moral în urma săvârșirii infracțiunii.

Din aceste considerente, instanța corect a admis parțial solicitarea părții vătămate, și a încasat din contul inculpatului suma de 75.000 lei cu titlu de prejudiciu moral în beneficiul părții civile XXXXX. Or, aceste despăgubiri au un rol compensatoriu, prin care se urmărește o reparație justă și echitabilă a prejudiciului moral suferit și, nu îmbogățirea fără justă cauză.

Instanța de apel a reținut că, cuantumul prejudiciului moral dispus spre încasare a fost determinat de către prima instanță cu respectarea criteriului echității, care presupune că, despăgubirile pentru prejudiciul moral trebuie să fie juste, raționale, echitabile, adică în așa fel trebuie stabilite încât să asigure efectiv o compensare suficientă și nicidecum exagerată a cuantumului prejudiciului moral.

Cu referire la prejudiciu biologic, instanța de apel a reținut că, este incontestabil faptul că în urma producerii accidentului rutier, părții vătămate i-au fost cauzate mai multe leziuni corporale, precum și suferințe morale/psihice, având în vedere faptul că calitatea vieții ei nu v-a mai fi ca înainte, or chiar și la mai multe luni de la comiterea accidentului rutier, minora nu și-a revenit complet, fiind necesară recuperarea acesteia în continuare. Mai mult, instanța de fond întemeiat a reținut că, partea vătămată își făcea studiile la Liceul Sportiv și practica sportul judo, iar trauma dată poate influența considerabil viitorul ei sportiv, precum și performanțele ce le-ar putea obține. Din aceste considerente, instanța de apel a considerat necesar repararea prejudiciului cauzat prin vătămarea integrității corporale, considerând întemeiat cuantumul stabilit de către instanța de fond pentru evaluarea prejudiciului biologic în mărime de 50000 lei.

În continuare, partea apărării solicita trecerea cheltuielilor judiciare în cuantum de 320 lei în contul statului.

Astfel, în prezenta cauză cheltuielile judiciare pentru efectuarea raportului de expertiză judiciară nr.202202D0382 din 24.03.2022 au constituit suma de 320 lei.

Subsecvent, conform prevederilor art. 226, 229 Cod de procedură penală, instanța de apel a considerat necesar de a încasa din contul inculpatului suma de 320 lei, sumă care rezulta din cheltuielile suportate pentru efectuare expertizei în speță, argumentele părții apărării privind faptul că toate expertizele în cadrul cauzelor penale se efectuează din contul statului și nu există nici un temei sau motiv pentru a se dispune încasarea de la inculpatul recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii, în beneficiul statului careva cheltuieli de judecată, fiind nefondate

6. Nefiind de acord cu decizia instanței de apel, *avocatul Coptu Sergiu în comun cu inculpatul au atacat-o cu recurs ordinar*, invocând prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) Cod de procedură penală, solicitând casarea deciziei, dispunerea rejudecării cauzei și pronunțarea în această parte a unei noi hotărâri prin care inculpatului să-i fie aplicată o pedeapsă sub formă de amendă și fără a aplica în privința lui pedeapsa complementară - privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport.

Recurenții solicită rejudecarea acțiunii civile depuse de partea civilă CNAM către Vulpe Ion cu privire la încasarea prejudiciului material cauzat prin oferirea serviciilor de asistență medicală prespitalicești acordată lui XXXXX, și a pronunța în această parte o nouă hotărâre prin care a dispune respingerea acțiunii civile depuse de partea

civilă CNAM către Vulpe Ion cu privire la încasarea prejudiciului material cauzat ca fiind neîntemeiată.

De asemenea, s-a solicitat rejudecarea acțiunii civile înaintată de partea civilă XXXXX, reprezentant legal al părții vătămate minore XXXXX cu privire la repararea prejudiciului material, moral și biologic, și a pronunța în această parte o nouă hotărâre, prin care a dispune admiterea numai parțială a acțiunii civile, și anume a dispune încasarea de la Vulpe Ion în beneficiul părții civile XXXXX a sumei de 910,41 lei cu titlu de prejudiciu material, a respinge ca fiind neîntemeiată cerința cu privire la încasarea pretinsului prejudiciu biologic în beneficiul părții civile XXXXX, a dispune prin decizia instanței de apel admiterea numai parțială a cerinței părții civile XXXXX privind încasarea prejudiciului moral și a micșora suma prejudiciului moral dispus a fi încasat până la suma de 5000 lei.

La fel, recurenții solicită respingerea cerinței acuzatorului de stat cu privire la încasarea de la Vulpe Ion în beneficiul statului a sumei de 320 lei cu titlu de cheltuieli judiciare pentru efectuarea expertizei medico-legale, iar în rest a menține dispozițiile sentinței instanței de fond în partea necontestată prin care s-a dispus a-l recunoaște vinovat pe inculpatul Vulpe Ion în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. d) Cod penal, în partea în care s-a dispus a nu aplica în privința inculpatului pedeapsa complementară sub formă de privare de dreptul de a conduce mijloace de transport, și în partea soluționării sortii corpului delict.

În motivare recurenții au invocat aceleași argumente ca și în apel, specificând că:

- instanța de fond a comis eroare la individualizarea pedepsei, nu a aplicat pedeapsă penală sub formă de amendă așa cum au solicitat ei în ședința instanței de fond;

- instanța de fond a conchis că infracțiunea comisă de Vulpe Ion se atribuie la categoria infracțiunilor ușoare sau medii pentru care legea penală prevede aplicarea unei pedepse sub formă de închisoare pe termen de până la 2 ani cu sau fără aplicarea pedepsei penale de privare a dreptului de a conduce mijloace de transport;

- deși instanța de fond a conchis că în privința inculpatului nu au fost constatate careva circumstanțe atenuante, recurenții consideră că în privința inculpatului au fost constatate circumstanțe atenuante: recunoașterea vinei, căința sinceră în comiterea faptei, contribuirea la descoperirea infracțiunii;

- temei pentru stabilirea unei pedepse mai blânde decât cea prevăzută de lege servește existența unor circumstanțe excepționale ce micșorează considerabil dauna infracțiunii săvârșite;

- la stabilirea pedepsei mai blânde decât cea prevăzută de lege instanța de judecată dispune de 3 variante: 1) pedeapsa poate fi stabilită sub limita minimă prevăzută de articolul corespunzător al părții speciale a Codului penal; 2) instanța de judecată poate stabili o pedeapsă mai blândă decât cea prevăzută de articolul respectiv. Compararea pedepselor după rigurozitate se face prin aprecierea locului lor în conținutul art. 62 Cod penal; 3) instanța de judecată poate să nu aplice pedeapsa complementară prevăzută ca fiind o obligațiune.

- în calitate de circumstanțe excepționale pentru o pedeapsă mai blândă pot servi atât circumstanțele separate distincte prevăzute în art. 76 Cod penal, cât și cumulul lor, precum și alte circumstanțe ce atenuează răspunderea, neenumerate în lege;

- cu referire la personalitatea inculpatului, instanța de judecată în mod corect a notat că inculpatul se caracterizează pozitiv atât la locul de muncă, cât și la locul de trai, a recunoscut integral vinovăția, pentru prima dată se află pe banca acuzaților, la evidența medicului narcolog și psihiatru nu se află;

- pedeapsă aplicată sub formă de închisoare cu suspendarea condiționată a executării pedepsei penale conform art. 90 Cod penal nu este corespunzătoare faptelor inculpatului și această categorie de pedeapsă nu își va atinge scopul de corectare prevăzut la art. 61 Cod penal;

- inculpatul atât în ședința de judecată cât și la etapa urmăririi penale a menționat că este gata să achite părții vătămate nu doar suma de 5000 lei, dar până la suma de 10.000 lei, iar faptul că a menționat în declarațiile sale în instanța de fond că sumele înaintate în acțiunile civile depuse de părțile civile sunt prea mari, nu înseamnă că nu va putea achita pedeapsa penală sub formă de amendă, care consideră că este o pedeapsă corespunzătoare;

- inculpatul a manifestat disponibilitate de a achita prejudiciul cauzat prin fapta comisă, numai că nu a fost de acord cu mărimea prejudiciului solicitat a fi încasat, ultimul fiind disponibil să achite o sumă cu mult mai mică decât a solicitat reprezentantul legal a părții vătămate minore, iar cerința de încasarea cheltuielilor spitalicești pentru tratamentul minorei de către CNAM, inculpatul nu a recunoscut această cerință și am declarat că această cerință este una neîntemeiată;

- instanța de fond în mod corect a stabilit că sancțiunea normei incriminate nu prevede pedeapsa complementară obligatorie, fiind lăsată aplicarea acesteia la discreția instanței. Astfel, ținând cont de caracterul infracțiunii, de forma vinovăției și gradul prejudiciabil al faptei, totodată având în vedere obținerea de către inculpat a surselor de venit la o întreprindere în calitate de șofer, activitate legată nemijlocit de conducerea mijloacelor de transport, fapt confirmat prin caracteristica inculpatului anexat la materialele cauzei (f.d. 73), privarea în cazul dat a acestuia de dreptul special de a conduce mijloace de transport nu va constitui un remediu necesar și eficient în vederea atingerii scopului pedepsei penale, ba dimpotrivă ar putea deveni o piedică serioasă la întreținerea acestuia, cât și la repararea prejudiciului cauzat prin infracțiune părții vătămate;

- instanța de apel nu a ținut cont de faptul că art. 79 alin. (1) Cod penal este aplicabil în situația în care la examinarea cauzei au fost stabilite circumstanțe excepționale, legate de scopul și motivele faptei, de rolul vinovatului în săvârșirea infracțiunii, de comportarea lui în timpul și după consumarea infracțiunii, de alte circumstanțe care micșorează esențial gravitatea faptei și a consecințelor ei, precum și de contribuirea activă a participantului unei infracțiuni săvârșite la descoperirea acesteia. În acest caz, instanța de judecată poate aplica o pedeapsă sub limita minima

prevăzută de legea penală pentru infracțiunea respectivă, sau una mai blândă, de altă categorie, ori poate să nu aplice pedeapsa complementară obligatorie;

- instanța de fond a dispus în mod ilegal și neîntemeiat admiterea acțiunii civile depusă de CNAM privind încasarea prejudiciului material în mărime de 10.091,77 lei deoarece nu există nici un temei sau motiv prevăzut de lege pentru aceasta;

- în decizie nu se conține un răspuns detaliat al instanței de apel la solicitarea inculpatului privind respingerea ei și practic instanța de apel nu s-a expus în privința motivelor invocate de inculpat în conținutul apelului depus;

- consideră că toate circumstanțele de fapt invocate drept temei a pretențiilor sale înaintate de CNAM către Vulpe Ion nu sunt confirmate de către CNAM în calitate de reclamant prin careva înscrisuri probatorii, prin care s-ar confirma faptul cheltuielilor concrete pentru tratamentul părții vătămate minore suportate de partea vătămată minoră și reprezentantul ei legal conform prevederilor art. 118 Cod de procedură civilă care se aplică în mod corespunzător și în cazul examinării acțiunii civile în procesul penal;

- consideră că concluziile instanței de fond prin care s-a dispus încasarea de la inculpat cu titlu de prejudiciu moral suma de 75.000 lei sunt neîntemeiate. Or, în ședința instanței de apel inculpatul a invocat în sprijinul cerinței din apelul, de a micșora suma pretinsului prejudiciu moral de la suma de 75.000 lei la suma de 5000 lei, anumite motive întemeiate în viziunea ultimului fiind expuse în conținutul cererii de apel motivate;

- instanța de apel la acest capitol s-a expus foarte vag în decizia sa și a invocat o motivare de o singură propoziție;

- consideră ca este neîntemeiată și concluzia instanței de judecată de fond că în cazul dat răspunderea pentru daunele biologice o poartă anume inculpatul și acțiunea civilă de încasare a prejudiciului biologic înaintată de partea civilă XXXXX urmează a fi admisă parțial, urmând a se dispune încasarea din contul inculpatului a sumei de 50.000 lei cu titlu de prejudiciu biologic în beneficiul părții civile XXXXX;

- circumstanțele de fapt invocate de partea civilă XXXXX drept temei pentru cerința de încasare a prejudiciului biologic nu sunt confirmate prin nimic, nu există nici un înscris probatoriu care ar confirma acest fapt sau aceste circumstanțe de fapt invocate în conținutul cererii de chemare în judecată depuse;

- a fost admis solicitarea procurorului de încasarea a cheltuielilor judiciare pentru efectuarea expertizelor judiciare, soluție cu care inculpatul nu este de acord și instanța de apel s-a expus foarte vag în decizia sa emisă și a invocat o motivare de o singură propoziție;

- instanța de apel a acceptat concluziile instanței de fond cu privire la aplicarea pedepsei penale sub formă de închisoare cu aplicarea art. 90 Cod penal cu suspendarea condiționată a executării pedepsei penale cu închisoare, la capitolul menținerii dispozițiilor sentinței în partea ce ține de admiterea acțiunilor civile depuse de partea vătămată și civilă XXXXX și de către CNAM în calitate de parte civilă, precum și la capitolul menținerii dispoziției privind încasarea cheltuielilor de judecată de la inculpat

în beneficiul statului, fără a da o analiză și apreciere detaliată și minuțioasă fiecărei circumstanțe de fapt și de drept invocate de inculpat și apărătorul său în cererea de apel.

7. În conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, procurorul a depus referință privitor la opinia sa asupra recursului avocatului în comun cu inculpatul, menționând că acesta urmează a fi declarat inadmisibil, ca fiind vădit neîntemeiat și lipsit de temeiuri legale.

8. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar pe baza materialului din dosar și motivelor invocate, Colegiul penal concluzionează că acesta urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente.

Potrivit art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală *instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care se constată că este vădit neîntemeiat.*

Conform prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, *instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres de art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent.*

Din textul recursului declarat de avocatul Coptu Sergiu și inculpat se constată că acestea au invocat temeiuri de drept prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) Cod de procedură penală și critică soluția instanței de apel, din motiv că, în opinia lor, instanța eronat a respins apelul și a admis apelul procurorului referitor la stabilirea pedepsei complementare - anularea dreptului de a conduce mijloace de transport.

Potrivit textului, recurenții nu au concretizat care din temeiurile pct. 6) le pun la baza cererii de recurs și prin ce se confirmă aceste temeiuri, iar alegerea din oficiu de către instanța de recurs a temeiului din cele 5 menționate de legislator este inadmisibilă și prin urmare, prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, nu-și găsesc confirmare la examinarea cauzei în ordine de recurs ordinar.

În speță, temeiul prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală nu și-a găsit confirmare, or, acest temei nu persistă în cauza dată, deoarece la stabilirea pedepsei inculpatului s-a ținut cont în măsură deplină de principiile generale de individualizare a pedepsei, de gravitatea infracțiunii săvârșite, de personalitatea inculpatului, de circumstanțele atenuante și agravante stabilite, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării acestuia, iar întru desfășurarea concluziilor sale, Colegiul penal va purcede la analiza punctată asupra argumentelor invocate, prin prisma temeiului pentru recurs nominalizat.

În primul rând, recurenții solicită aplicarea unei pedepsei sub formă de amendă, or, inculpatul întrunește condițiile necesare și recunoașterea/ căința față de cele comise permite aplicarea pedepsei non privative de libertate- amenda. Însă, recurenții nu a adus suficiente argumente relevante în susținerea acestei solicitări, iar analizând hotărârea contestată se atestă că instanța de apel s-a expus detaliat asupra chestiunilor esențiale supuse atenției sale, just a analizat probele și le-a dat apreciere cuvenită, respectând prevederile art. 101 Cod de procedură penală, și acordând deplină eficiență prevederilor art. 7, 61, 75, 90 Cod penal și art. 364¹ Cod de procedură penală, la

soluționarea chestiunii cu privire la individualizarea pedepsei, stabilite conform sancțiunii articolului incriminat.

Stabilirea duratei ori a cuantumului pedepsei de către instanța de judecată, într-un caz concret, se face în raport cu gravitatea infracțiunii săvârșite și cu pericolozitatea infractorului, care se evaluează după următoarele criterii: împrejurările și modul de săvârșire a infracțiunii, precum și mijloacele folosite; starea de pericol creată pentru valoarea ocrotită; natura și gravitatea rezultatului produs sau a altor consecințe ale infracțiunii; motivul săvârșirii infracțiunii și scopul urmărit; natura și frecvența infracțiunilor care au constituit antecedente penale; conduita după săvârșirea faptei și în cursul procesului penal; nivelul de educație, vârsta, starea de sănătate, situația familială și socială etc.

Cu referire la criticele invocate de recurenți că a fost efectuată o individualizare incorectă a pedepsei în privința inculpatului, Colegiul penal relevă că, în cazul săvârșirii unei infracțiuni, instanța de judecată este singura în măsură să înfăptuiască nemijlocit acțiunea de individualizare a pedepsei pentru infractorul care a comis infracțiunea, având deplina libertate de acțiune în vederea realizării operațiunii respective, ținând seama de regulile și principiile prevăzute de Codul penal, la stabilirea felului, duratei ori a cuantumului pedepsei.

Pedeapsa aplicată inculpatului trebuie să fie echitabilă, legală și individualizată, capabilă să restabilească echitatea socială și să realizeze scopurile legii penale și pedepsei penale, potrivit art. 61 Cod penal, în strictă conformitate cu dispozițiile părții generale a Codului penal și stabilirea pedepsei în limitele fixate în partea specială.

În acest aspect, instanțele de fond au luat în considerație căința sinceră, caracteristica pozitivă la serviciu și situația familială și financiară a inculpatului ce a permis excluderea privațiunii de libertate prin închisoare reală și aplicând suspendarea executării pedepsei cu închisoare potrivit prevederilor art. 90 Cod penal.

Astfel, Colegiul penal nu identifică nici un temei de a interveni în decizia instanței de apel în latura penală.

În al doilea rând, recurenții invocă dezacordul cu aplicarea față de inculpat a pedepsei complementare - privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport, solicitare pe care Colegiul penal o respinge ca neîntemeiată.

Conform art. 264 alin. (1) Cod penal, fapta comisă de inculpat se pedepsește cu amendă în mărime de până la 650 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 de ore, sau cu închisoare de până la 3 ani *cu (sau fără) privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de până la 2 ani*.

În privința inculpatului nu este posibilă aplicarea prevederilor art. 79 Cod penal, întrucât în speță nu au fost constatate careva circumstanțe excepționale de natură să determine instanța să nu-i aplice pedeapsa complementară - obligatorie sub formă de anulare a dreptului de a conduce mijloacele de transport. Reieșind din textul sancțiunii prevăzute la alin. (1) a art. 264 Cod penal menționat mai sus, pedeapsa complementară este opțională (cu sau fără) nu obligatorie cum menționează recurenții.

Pornind de la relevanțele art. 65¹ alin. (3) Cod penal, art. 27, 414 alin. (1) și (2) Cod de procedură penală, anularea dreptului de a conduce mijloace de transport se aplică de instanța de judecată. Judecătorul apreciază probele în conformitate cu propria sa convingere, formată în urma cercetării tuturor probelor administrate. Instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel, și poate da o nouă apreciere probelor din dosar. Astfel, instanța de apel și-a motivat decizia de aplicare a pedepsei complimentare, soluție pe care Colegiul penal o însușește. Or, pedeapsa aplicată de instanța de apel este una echitabilă și va duce la restabilirea echității sociale, corectarea și reeducarea inculpatului precum și prevenirea, săvârșirii de noi infracțiuni cu atingerea scopului prevăzut la art. 61 Cod penal.

În al treilea rând, recurenții critică încasarea din contul inculpatului a prejudiciului moral/ material/ biologic în contul reprezentantului părții vătămate, admiterea acțiunii civile depuse de CNAM și încasarea cheltuielilor judiciare pentru efectuarea expertizei medico-legale.

Privitor la prejudiciul moral, Colegiul penal menționează că soluția propusă de recurenți contravine legislației și jurisprudenței constante, or despăgubirile pentru daune morale se disting de cele pentru daune materiale prin faptul că acestea nu se probează, ci se stabilesc de instanța de judecată prin evaluare, în funcție de caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice cauzate persoanei vătămate, de gradul de vinovăție al autorului prejudiciului și de măsura în care această compensare poate aduce satisfacție persoanei vătămate.

Totodată, este important de a specifica că, la caz, instanțele care au judecat fondul, la determinarea mărimii compensației pentru prejudiciul moral, au luat în considerație atât aprecierea subiectivă privind gravitatea cauzării suferințelor psihice și fizice, cât și datele obiective care certifică acest fapt, precum și alte circumstanțe subsidiare, cum ar fi situația persoanei care poartă răspunderea pentru cauzarea prejudiciului moral.

La caz, instanța de apel a motivat prin prisma prevederilor art. 2036, 2037 Cod civil cuantumul prejudiciului moral față de partea vătămată în mărime de 75.000 lei. S-a menționat că cuantumul prejudiciului moral nu este supus unor criterii legale prestabilite, ci este lăsat la libera apreciere a instanței de judecată, reieșind din gradul suferințelor psihice, suferințelor fizice, retrăirile sufletești suportate ca urmare a atentării la inviolabilitatea și sănătatea persoanei.

Referitor la prejudiciul biologic, instanța de apel s-a expus clar în aspectul dat menționând că „ *Cu referire la prejudiciu biologic, instanța de apel reține că, potrivit art. 2033 Cod civil, în cazul vătămării integrității corporale sau altei vătămări a sănătății, pe lângă repararea prejudiciului patrimonial și celui moral, se va plăti o despăgubire separată pentru însăși vătămare (prejudiciul biologic).*

Vătămarea sănătății cuprinde și vătămarea sănătății mintale doar dacă ea se manifestă printr-o maladie sau o stare care necesită asistență ori un serviciu medical.

Așadar, instanța de apel reține că, este incontestabil faptul că în urma producerii accidentului rutier, părții vătămate XXXXX i-au fost cauzate mai multe leziuni corporale, iar potrivit raportului de expertiză medico-legală nr. 202202D0382 din 24 martie 2022, la XXXXX s-a constatat: fractura recentă falangii distale degetului 1 cu deplasare, plagă prin contuzie ruptă și strivire a plantei pe dreapta, care condiționează dereglarea sănătății de lungă durată și în baza acestui criteriu se califică ca vătămare corporală medie. precum și suferințe morale/psihice, având în vedere faptul că calitatea vieții ei nu va mai fi ca înainte, or chiar și la mai multe luni de la comiterea accidentului rutier, minora XXXXX nu și-a revenit complet, fiind necesară recuperarea acesteia în continuare. Mai mult, instanța de fond întemeiat a reținut că, partea vătămată XXXXX își face studiile la Liceul Sportiv și practică sportul judo, iar trauma dată poate influența considerabil viitorul ei sportiv, precum și performanțele ce le-ar putea obține. Din aceste considerente, Colegiul penal atestă cert necesitatea reparării prejudiciului cauzat prin vătămarea integrității corporale, considerând întemeiat cuantumul stabilit de către instanța de fond pentru evaluarea prejudiciului biologic în mărime de 50 000 lei.”, soluție pe care Colegiul penal o însușește și nu necesită expunerea din nou a problemei date.

Cu privire la solicitarea recurențelor privind respingerea cererii procurorului referitor la încasarea cheltuielilor de judecată pentru efectuarea rapoartelor de expertiză medico-legale și a acțiunii civile depuse de CNAM, Colegiul penal consideră concluziile instanțelor de judecată sunt juste și corespunzătoare, argumentate în decizia contestată, soluție pe care instanța de recurs și-o însușește pe deplin, or materialul probator al cauzei penale dovedește incontestabil legalitatea temeiurilor de fapt și de drept care au dus la pronunțarea hotărârii recurate.

Mai mult, motivele invocate în recurs au constituit deja obiect de examinare în instanțele de fond și de apel, fiind oferite răspunsuri argumentate în acest sens, iar o altă opinie asupra probelor și circumstanțelor cauzei care au fost puse la baza sentinței de condamnare, conform jurisprudenței CtEDO, nu poate servi temei pentru reexaminarea cauzei (*hotărârea din 16 ianuarie 2007, pct. 20, cazul Bujnița c. Moldovei*).

Având în vedere considerentele menționate în partea descriptivă a prezentei decizii și raportând situația reținută în cauză la prevederile art. 432 alin. (2) Cod de procedură penală, Colegiul penal concluzionează că, la judecarea cauzei în ordine de apel, instanța a respectat prevederile legale pertinente și relevante, prescrise de art. 414-419 Cod de procedură penală, iar argumentele din recursul ordinar declarat sunt vădit neîntemeiate.

9. În temeiul art. 432 alin. (1) – (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul Penal

d e c i d e :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de avocatul Coptu Sergiu în comun cu inculpatul, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 13 decembrie 2022, în cauza penală privindu-l pe VULPE Ion XXXXX, ca fiind vădit

neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 27 iulie 2023.

Președinte

Ion GUZUN

Judecător

Boris TALPĂ

Judecător

Anatolie ȚURCAN